

TEMES DE DEBAT

ÁLVAREZ DE TOLEDO ELS NOUS BOTIFLERS

**Guillem López
i Casanovas**
Professor of Economics
Universitat Pompeu Fabra

A les Illes no ho diem. Normal, si el terme és realment part de la història del Principat, amb les connotacions relatives de catalans que s'alinearen amb Felip d'Anjou quan la pèrdua de llibertats de Catalunya. Els 'de la bella flor', de la flor de lis de l'escut borbònic. Tot i així, podríem utilitzar plenament el qualificatiu de manera universal si com pensa Coromines el terme ve d' 'inflat', identificant aquelles persones cregudes, arrogants, que, d'aquestes, n'hi ha pertot arreu. Botifler és en tot cas una paraula que té força recorregut fins a l'actualitat, revifada per la disputa secessionista actual. Així, torna a parlar-se obertament d'aquells periodistes botiflers de «La Vanguardia», de la càtedra constitucionalista de la UAB 'refugi de botiflers', de les concentracions anuals de botifleristes a les jornades d'economia de s'Agaró... De la mateixa manera, s'identifiquen traïdors a la pàtria hispànica a altres mitjans, a l'«Ara», a la UPF o a les trobades de FEMCAT, per a donar referents propers. Posem-los noms aquí i ara sense por ni preocupar-nos gaire, ja que vull reivindicar el terme sense connotacions negatives. A un país o a una ideologia concreta, tenir botiflers no és dolent; és més aviat un senyal democràtic. Alerta quan un país no en té! El botifler és la pedra a la sabata, un recordatori de que hom no pot caminar ràpid trepitant als que no pensen igual sobre la manera de com s'ha de conduir un país.

A Catalunya, contra la opció política majoritària expressada avui al Parlament, els botiflers actuen, són fàcils d'identificar i procuren ser molt combatius cercant als mitjans allò que no aconseguen a les urnes. I és símptoma de democràcia madura veure i entendre que s'expressin amb tot el soroll que poden. És interessant observar com aquesta qualificació s'associa a imatges i personatges i a cert partit a les xarxes. Posin el terme botifler a internet i veuran rostres i partits!

♦ SEMPRES M'HE DEMANAT, però, per quina raó no hi ha botiflers actius a 'l'altra banda': a l'Espanya negacionista de les posicions catalanes, a l'Espanya de la unitat en lo universal'. Per això vull remarcar avui que potser els temps estan canviant. He llegit fa poc a una crítica del llibre de la Sra. Álvarez de Toledo, que acusa als socialistes d'haver emergit com els grans botiflers espanyols. Ella -botiflera a l'accepció del diccionari 'que té les galtes molt grosses', acusa d' 'entreguista' dels valors patris (botiflers espanyols) a l'esquerra progressista. La idea que la unitat d'Espanya pot tenir diferents lectures (esclèxes, si més no) no li agrada i li és suficient a la diputada per criticar als que així pensen, com a 'vende patrias' de la 'seva' Espanya.

“
El terme és realment part de la història del Principat, amb les connotacions relatives als catalans que s'alinearen amb Felip d'Anjou

“
La senyora Álvarez de Toledo acusa als socialistes d'haver emergit com els grans botiflers espanyols. Ella acusa d' 'entreguista' dels valors patris (botiflers espanyols) a l'esquerra progressista

L'Espanya dels clústers, del sentiment exclouent d'uns respecte dels altres, la que no fa ponts, no té futur. Les majories d'un lloc i altre han de incorporar les minories si volen progressar, ja que probablement

mai no aconseguiran eliminar-les. Més encara, quan més s'intenti eliminar-les, major serà la seva radicalització, la polarització i els perills per a la cohesió d'allò precisament més substantiu que hom diu es vol preservar. Benvingut sigui, doncs, si és real, el canvi de posicionament de parts dels partits nacionalistes espanyols d'esquerra. I dels seus mitjans de comunicació acòlits («El País», «Público», alguns digitals) i dels responsables de les institucions que governen l'Estat, a contrastar en les seves decisions concretes, participació a les comissions reguladores, càrrecs ministerials i empreses públiques. La situació agafa al PSC enmig dels dos corrents, botiflers per la C aquí i per la S allà. De la seva posició però, si és sincera, ha de néixer el recordatori a la part ideològica dominant del nacionalisme espanyol de dretes, que avui integrar Espanya no es pot fer com abans, ja que, si més no, una part important d'alguns dels seus components recorda reiteradament on ho ha de fer: votant- que el vell estat de coses s'ha acabat. I entenguin també els botiflers locals més nostrats, que la millor garantia per a l'entesa que diuen promoure és que treballin perquè emergeixin de veritat i es consolidin els botiflers de la unitat d'Espanya. Està clar, sempre que siguin honestos els propòsits que diuen que tenen. Mentrestant, és possible que només des de la «societat civil» catalana es pugui fer veure avui a les dues parts (especialment a la ciutadania de l'altre costat) que, pensin el que pensin, mentre «això no s'arregli» Espanya i Catalunya s'estan perjudicant, perquè no és possible així tenir un bon govern, ni aquí ni allà. La col·laboració dels governs de les dues ribes per resoldre el millor que es pot, en aquestes circumstàncies, els problemes dels catalans, a molts no els pot enganyar per pensar que el conflicte s'ha superat. Com bé diu Joan B. Culla, quan més temps passa i més incomprensió es manifesta a la relació Catalunya/Espanya, més de pedra esdevé el souflé. I agradi o no, no es desinflarà. Les noves generacions, acostumades a viure amb una Espanya que els hi dona l'esquena, és probable l'acabin cimentant.

LES COSES SENZILLES

NADAL Y PLA

Pau Faner
Escriptor

La noche del 6 de enero se concedieron los premios Eugenio Nadal y Josep Pla, como viene siendo tradicional. Los ganadores fueron Inés Martín Rodrigo, por «Las formas del querer», y Toni Cruanyes, por «La vall de la llum». Como ya ocurrió el año pasado, no se celebró cena de gala, por culpa de la pandemia. Dicho sea de paso, se también podría ser un buen título para un premio de novela: «Pandemia», y de hecho Toni Cruanyes declaró que la muerte de su abuelo por covid le dio la idea, o al menos el empuje, para escribir «La vall de la llum», una especie de novela familiar. Por su parte Inés Martín Rodrigo también afirmó que su novela, «Las formas del querer», tiene una fuerte base familiar. Ya se sabe que los temas a los que recurrir en narrativa son pocos y que la originalidad consiste en el modo de tratarlos. Creo que son pocos los escritores que no han echado mano de esa misma temática en alguno de sus libros, y desde luego no voy a ser yo el que tire la primera piedra.

Después está el viejo dilema de porqué uno se presenta a un premio literario. La razón es clara: para promocionar un libro. Por ese mismo motivo las editoriales siguen convocando premios: para vender una novela. El índice de lectura en nuestro país debe de ser todavía bajo para que autores y editores recurran a ese viejo invento. Esto también lo sugiere el hecho de que las novelas sean cada vez más fáciles, con intriga, lenguaje sencillo, descripciones reales, situaciones melodramáticas, temas históricos, mucha documentación, etc. Cuanto más fáciles de leer, más fáciles de vender. Jaume Vidal Alcover decía que no éramos escritores, sino tenderos. Tenía razón, pero es que la cultura del país no ofrece más recursos. El día que se otorgaron los premios Nadal y Pla se habló como cinco minutos de ello en televisión, y se dedicaron programas enteros al fútbol. Los demás días el fútbol era omnipresente. La gente sabía más de la negativa de Djokovic a vacunarse que de los autores del Nadal y Pla. Les cuento mi experiencia personal. La noche que me dieron el Josep Pla de 1983 estaba viendo la tele y de pronto oí mi nombre y el de mi novela, «Fins al cel». No me lo podía creer. Sobre las nueve de la mañana del día de Reyes que se concedía el Nadal me llamó el editor y me preguntó si pensaba asistir a la gala; le dije que no, que no quería ver cómo ganaba otro, y me dijo tendrías que venir... Resultado: «Flor de sal», premio Nadal 1985. Jaume Vidal Alcover quedaba en el recuerdo. Todavía lo está.